

The Center for Research Libraries scans to provide digital delivery of its holdings. In some cases problems with the quality of the original document or microfilm reproduction may result in a lower quality scan, but it will be legible. In some cases pages may be damaged or missing. Files include OCR (machine searchable text) when the quality of the scan and the language or format of the text allows.

If preferred, you may request a loan by contacting Center for Research Libraries through your Interlibrary Loan Office.

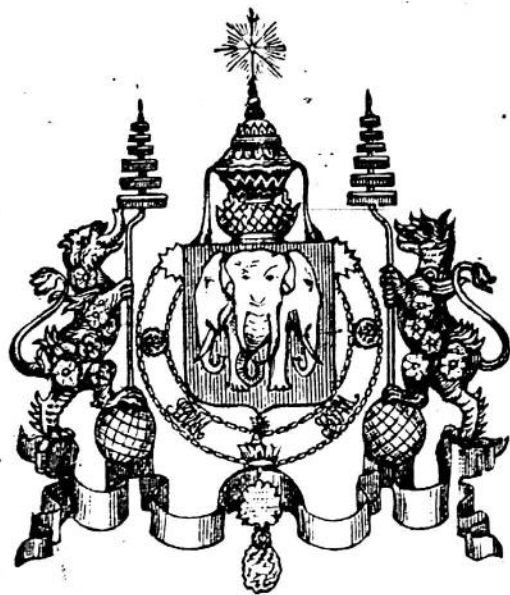
Rights and usage

Materials digitized by the Center for Research Libraries are intended for the personal educational and research use of students, scholars, and other researchers of the CRL member community. Copyrighted images and texts are not to be reproduced, displayed, distributed, broadcast, or downloaded for other purposes without the expressed, written permission of the copyright owner.

© Center for Research Libraries
Scan Date: January 19, 2010
Identifier: nf-t-000002-n6



ข่าว ใน กรุง เทพ



ข่าว ไทโรเลข นอก

เล่ม ๒ แผ่น ๖ วัน พุธ เดือน ๑๑ แรม ค่ำ ๑ ปี มะแม เบญจศก ๑๒๔๕

๑) ข่าว ใน กรุง เทพ ๖

ตำแหน่ง ข้าราชการ

๑) ให้ นาย ฉิม มหาต เล็ก เวร คักดี เป็น หลวง มดโยธา นุโยค เจ้า กรม ทนาย เล็ก หอก ช้าย ถือ คักดีนา ๓๐๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน อาทิตย เดือน เจ็ด แรม ๔ ค่ำ

๑) ให้ ชุน พักดี ช้าย เป็น หลวง พักดี กลาง ถือ คักดีนา ๘๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน อาทิตย เดือน เจ็ด แรม สิบเอ็ด ค่ำ

๑) ให้ นาย คด้าม ฮ่อสปีดัต ชายนต์ เป็น ชุน วรสุนทร ไรศก ปลัด กรม หมอ ใน กรม ทหาร มหาต เล็ก รัชชา พระองค์ ถือ คักดีนา ๕๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน อาทิตย เดือน เจ็ด แรม สิบเอ็ด ค่ำ

๑) ให้ ฉิม ฮวด ขำ หลวง เดิม เป็น หลวง จิตร จำนง วานิช มี ตำแหน่ง ข้าราชการ ใน กรมท่า ช้าย ถือ คักดีนา ๖๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน เสาร เดือน สิบ ขึ้น เจ็ด ค่ำ

๑) ให้ ชุน วิทยา นุกุต กรวิ เป็น ชุน มหา สิทธิโวหาร ปลัด ฅง ศาล กรม พระ อาตักษณ ถือ คักดีนา ๓๐๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน พุธ เดือน สิบ แรม สิบ ค่ำ

๑) ให้ นาย ชำนิ โวหาร นาย เวร กรม พระอาตักษณ เป็น ชุน พิพิธ อักษร พรรณ ผู้ ช่วย ข้าราชการ ใน กรม พระอาตักษณ ถือ คักดีนา ๖๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน พุธ เดือน สิบ แรม สิบ ค่ำ

๑) ให้ นาย ประจัน ณรงค์ ฤทธิ เป็น หลวง บริหาร ฅวงกิจ ปลัด กรม ไทโรเลข ถือ คักดีนา ๘๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน พุธ เดือน สิบ แรม สิบ ค่ำ

๑) ให้ หมื่น สฐาน ไทโรชนต์ กรม ฅง นอก ช้าย

เป็น ชุน กำแพง บูรี พนักงาน การ ชาด กวาด สนาม ใน พระราช วัง ถือ คักดีนา ๖๐๐ ตั้ง แต่ ฅวัน ศุกร เดือน สิบ แรม สิบสอง ค่ำ ท่าน ทูท นาย นี้ ได้ ตำแหน่ง ใหม่ นี้ ใน ปี มะแม เบญจศก ศักราช ๑๒๔๕

ข่าว พระยา เทพ ประชุน บวช

๑) ได้ ทราบ ว่า ขำ หลวง เดิม ใน พระ บาท สมเด็จ พระจอม เกด้า เจ้า อยู่ หัว (คน หนึ่ง ชื่อ พุ่ม) ได้ เป็น ที่ ชุน สมท โจร แล้ว ได้ ไป ข้าราชการ กับ เจ้า คุณ ทหาร เมื่อ ครั้ง เป็น ทูต ไป กรุง ปารีส ฝรั่งเศส กลับ เข้า มา ได้ เลื่อน ที่ เป็น พระนริน ราช เสนี ครั้น ถึง แผ่น ดิน บัคยบั้น นี้ โปรด เกด้า ๖ ให้ เป็น ขำหลวง ขึ้น ไป กำกับ ศาล ต่าง ประเทศ อยู่ ณ เมือง เชียงใหม่ ได้ ข้าราชการ โดย เรียบ ร้อย เมือง เชียงใหม่ มี ความ สุข มาก ครั้ง นั้น แดน ท้าว พระยา ดาว แด เจ้า นคร เชียงใหม่ มี ศุภอักษร ลง มา กราบ ทูล พระ กรุณา ว่า พระ นริน ราช เสนี มี ความ อารี รอบ คอบ ด้วย ข้าราชการ มาก เป็น ที่ ชอบ ใจ แห่ง แดน ท้าว พระยา ดาว แด เจ้า นคร เชียงใหม่ ๖ ขอ พระ ราชทาน ให้ พระนริน ราช เสนี อยู่ รับ ข้าราชการ ที่ เมือง เชียงใหม่ ต่อ ไป อีก พัน กว่า กำหนด สาม ปี ครั้ง หนึ่ง สมเด็จ พระเจ้า กรุง สยาม โปรด เกด้า ๖ ตั้ง พระนริน ราช เสนี เป็น พระยา เทพ ประชุน แดโปรด เกด้า ๖ ให้ ขำ หลวง เจริญ สัจญา บัคย ขึ้น ไป พระราช ทาน ตั้ง ให้ พระนริน ราช เสนี เป็น พระยา เทพ ประชุน ๖ ยังมี ความ ชอบ ต่อ ไป อีก จึง พระ ราช ทาน เครื่อง ยศ ใหญ่ ยิ่ง คือ ฅง หมวก ทอง ค่ำ ฅงโท ทอง ค่ำ ฅงมี ฅง ทอง ค่ำ ฅง ฅง หาม แดสาย

กัน กอดคือ สาย ตระกาย ซึ่ง เป็น ที่ ดำแดง ยศ ใหญ่
 ผู้ มี ความ ชอบ ใน ราชการ แผ่นดิน แล้ว พระราช ทาน
 ๒๐ ความ ชอบ อีก หลาย ดวง พระยา เทพ ประชุน รับ ราช
 การ อยู่ ณ เมือง เชียงใหม่ หลาย ปี เกิน กำหนด จึง
 โปรด เกณฑ์ ให้ พระยา ราช เสนา ไป เพลี่ยน ให้ พระ
 ยา เทพ ประชุน กลับ ลง มา รับ ราชการ อยู่ กรุง เทพ ฯ
 อย่าง เดิม พระยา เทพ ประชุน กลับ ลง มา รับ ราชการ
 อยู่ กรุง เทพ ได้ สาม ปี แล้ว ไม่ มี ความ ผิด ประการ
 ใด ยิ่ง มี ความ ชอบ ขึ้น ไป ทุก ที่ เพราะ มี ความ
 นฉลาด รอบ รั้ว รักษา ราชการ โดย ทาง ยุติธรรม ชื่อ
 ดีย สุจริต คือ ราชการ แผ่นดิน หา ผู้ เสมอ ยาก พระ
 ยา เทพ ประชุน ท่าน นี้ มี บ้าน เรือน เป็น คึก ล่อง ชัน
 ใหญ่ โต ระโหฐาน หลาย หลัง ตั้ง อยู่ ที่ ริม คลอง
 รอบ พระ นคร ริม กำแพง ตรง หน้า วัด บพิตร พิมุข ท่าน
 นี้ มี ทพย สมบัติ ศฤงฆาร บริวาร บริบูรณ์ เป็น อัน มาก
 มี ภรรยา ชื่อ ท่าน ผู้ หญิง สุ่ม หา มี บุตร ไม่ แต่ พระ
 ยา เทพ ประชุน นี้ มี อายุ ๖๐ แล้ว มี ศรัทธา เลื่อมใส
 ใน พระบวร พุทธ ศาสนา แก่ กว่า ยิ่ง มาก กว่า เสวกา
 มาศยา ที่ มี พาศนา ใน ราชการ พระยา เทพ ประชุน
 เบื่อหน่าย ใน จาริต ครอบวาศ จึง ละ อิตถิ วัชศ แด
 บริวาร ยศ ออก บรรพชา อุปสมบท เป็น ภิกษุ สงฆ์
 ใน พระบวร พุทธ ศาสนา โดย คติ ธรรม ยติกา ๓๐ วัน
 เดือน เก้า อยู่ สำนักนี้ สมเด็จ พระวัดนริศ วัด โสณนาค
 วิหาร การ ซึ่ง พระยา เทพ ประชุน บวช ครั้ง นี้ เห็น
 ว่า เป็น ผู้ มี ศรัทธา จริง ยิ่ง กว่า สามัญ บุรุษ ใน สยาม
 ควร ที่ จะ ธรรมเสริญ ว่า เป็น ผู้ มี ศรัทธา แก่ กว่า จริง
 แด เป็น ผู้ เบื่อหน่าย ใน ตาภ ยศ แด เป็น ผู้ ละ โลก
 แท้ ไม่ ต้อง สงสัย ไม่ ต้อง มี คำ คัด ข้าน เลย ฯ

● แด ได้ ลับ ทราบ ว่า พระสงฆ์ ปลาด คล้าย พระยา
 เทพ ประชุน นี้ ยัง มี อยู่ อีก หลาย องค์ ควร ที่ จะ ธรรม
 เสริญ คือ พระเจ้า น้อง ยา เธอ พระ องค์ เจ้า มณฑล
 มานพ กรมหมื่น วชิรญาณ วัชรโรศ ซึ่ง เป็น พระเจ้า ลูก
 ยา เธอ ใน พระบาท สมเด็จ พระจอม เกศา เจ้า อยู่
 หัว ท่าน พระองค์ นี้ เป็น อัญชริยะ มนุษย์ บรูษ ๓๖๖ รัตน
 อัน พิเศษ หา ผู้ เสมอ ท่าน โดย ยาก ด้วย ท่าน ประ
 กอบ ไป ด้วย ขัตติยราช ตระกุด แด สมบูรณ์ ไป ด้วย ศฤง
 ฆาร บริวาร อิตถิ วัชศ แด บริวารยศ โดย ราชศักดิ์ เป็น
 ความ สุข ใน ครอบวาศ โดย มาก แดว่า กำลัง มี พระชนมา
 ยุ อัน น้อย เพียง ๒๐ แล้ว ควร จะ เพลิด เพลิน ๆ ด้วย
 ตาภ แด ยศ แต่ พระองค์ ท่าน นี้ ได้ ทรง คิด เช่น นั้น
 ไม่ ทรง เบื่อหน่าย ใน ครอบวาศ ด้วย เป็น หินเพท
 ทรง ตั้ง อยู่ ใน ความ ศรัทธา เลื่อมใส ใน ทาง บรรพชา
 จึง เป็น อุดม เพท จึง ได้ ทรง ผนวช แด ประดิบัติ โดย
 พุทธ ธรรม พระองค์ ท่าน ทรง พระผนวช นี้ มี ได้ ทรง

แดง เฟ่ง เอา ตาภ แด ยศ ใน สมณะ ศักดิ์ หา มิ ได้ พระ
 องค์ หมายแต่ ความ สุข ใน ทาง ประโลกย ควร ที่
 จะ ธรรมเสริญ กรม หมื่น วชิรญาณ วัชรโรศ ด้วย องค์
 นี้ จะ ขอ ฐ ให้ เห็น เป็น พยาน ว่า ท่าน เคย ทรง
 พระ เสี่ยง มี คน ห้าม ไป ใน ที่ ต่าง ๆ ฤา ไม่ ฉะนั้น
 ทรง รถ มี ม้า ตาก ไป โดย เร็ว อย่าง นี้ เป็น ความ
 สุข ใน ปัจจุบัน มี ผู้ ชอบ ด้วย กัน เป็น อัน มาก แต่ กรม
 หมื่น วชิรญาณ วัชรโรศ ท่าน ไม่ ชอบ ท่าน ชอบ อย่าง
 สมณะ เพท เดิน ด้วย พระบาท ใน ชาติ นี้ ไม่ มี สุข ท่าน
 หา ความ สุข ใน ชาติ นี้ อย่าง นี้ ยาก ที่ เจ้า นาย จะ
 เอา อย่าง ท่าน ได้ โดย ยาก ควร จะ ธรรมเสริญ ว่า ท่าน
 มี ศรัทธา บริสุทธิ แท้จริง ฯ

● อนึ่ง ได้ ทราบ ว่า พระ ศรี วิสุทธิวงษ์ พระราชา คณะ
 ซึ่ง เป็น ปาเรญญ เอก อยู่ วัด โสณนาค วิหาร (นาม เดิม ชื่อ
 เขียว) ซึ่ง เป็น บุตร ของ ท่าน ทพ อุปาลิก ข้ำ หลวง
 เดิม ใน พระบาท สมเด็จ พระจอม เกศา เจ้า อยู่ หัว พระ
 ศรี วิสุทธิวงษ์ องค์ นี้ ก็ เป็น พระสงฆ์ ประลาด อัจฉริยะ
 อยู่ คือ โยม ของ ท่าน ก็ เป็น ผู้ มี ทพย สมบัติ อัน
 มั่ง มี บริบูรณ์ ด้วย เรือ แพ นาว่า คำ ทาย ควร ที่
 ท่าน จะ ไป ไหน จะ ต้อง ใช้ เรือ งาม คน แจว พาย หลาย
 คน เพราะ ญาติ โยม บริบูรณ์ ท่าน ก็ ไม่ ประสงค์ การ
 ที่ ภาภ ฆงฆม ท่าน ไป ไหน ก็ ไป ตาม ใจ ของ ท่าน คือ
 ใน วัจ ฤา ไป เทศ ที่ แห่ง ใด ก็ เดิน ไป แต่ ผู้ เดียว ท่าน
 ตะพาย ยาม แด ถือ ตะลัด ของ ท่าน เอง ดัง ที่ ท่าน
 เทศ ได้ เครื่อง กัณฑ์ มาก ราคา ถึง ห้า ตำลึงบ้าง สิบ ตำลึง
 บ้าง ท่าน เจ้า ของ กัณฑ์ ให้ เบา ขนตาม มา ส่ง พระ ศรี
 วิสุทธิวงษ์ ๆ ท่าน ก็ เอา ของ เครื่อง กัณฑ์ ต่าง ๆ นั้น แจก
 คน ยาก จน ตาม ทาง ตลอด มา จน ถึง วัด เหลือ บ้าง เล็ก
 น้อย ท่าน ก็ ถวาย พระสงฆ์ ใน อาราม ทัว ๆ ไป ผู้ ที่
 มา ส่ง ก็ ได้ แจก ด้วย ท่าน ไม่ ได้ เก็บ เอา ไว้ เป็น
 อณา ประโยชน เลย เป็น ดัง นี้ เนื่อง ๆ มา ชัน แต่
 ร่าง กาย ของ ท่าน ก็ มิ ได้ หา ความ สุข คือ ฉนั้น จึง หัน มิ
 ได้ เลือก ของ ที่ มี รัศ อาคน อยู่ มิ ได้ เลือก ที่ ดี ที่ งาม
 ท่าน ชอบ ใจ อยู่ ที่ เจียม ๆ เพื่อ จะ ได้ เล่า เรียง ท่าน
 ทำ เป็น บ้าน แคร่ เล็ก ๆ ฤอ อาไศรย นอน จำเพาะ ตัว
 ไม่ ให้ มี ความ สุข มาก เมื่อ พระ ศรี วิสุทธิวงษ์ องค์
 นี้ ท่าน ไม่ รัก ตาภ แด ยศ แด ความ สุข ใน ปัจจุบัน
 ท่าน หา แต่ ความ สุข ใน ประโลกย ท่าน ทำ กิริยา
 ดัง ที่ กล่าว มา นี้ ยาก ที่ จะ หา ผู้ ประพฤติ เสมอ
 ท่าน ได้ นั้น โดย ยาก ควร ที่ จะ ธรรมเสริญ ว่า เป็น
 สงฆ์ ใจดี แห่ง สุข ใน ประโลกย แน่ แด ฯ

● อนึ่ง ยังมี พระสงฆ์ อีก องค์ หนึ่ง ชื่อ พระ อาจารย์
 กลั่น ก็ เป็น อัจฉริยะ ประลาด ด้วย คือ เดิม ชื่อ
 พระสงฆ์ ปาเรญญ หก ประโยก อยู่ วัด ประยูรวงศา

ถูก จีน เกิด เมือง สิงคโปร์ แล้ว ต้อง อยู่ใน บังคับ อัง
 คริช ทง นน มี เหตุ การ อะไร ก็ ต้อง บอก กับ กงซุด
 ก่อน จึง จะ ถูก นี้ แด พวก จีน ผู้ บี้ ทำ การ ผิด เช่น
 นี้ ก็ ควร ที่ จะ มี คำ ขอ อะไย เพราะ มิ ได้ รู้จัก
 หมาย ภาษา แด เหน จะ เชน คน บ้าน นอก ขอกนา มิ ได้
 รู้จัก ขรรณเนียม นาย เขา ใช้ ชัด ไม่ ได้ ก็ ต้อง ไป
 อย่าง นั้นเอง การ อัน นี้ ข้าพเจ้า พิเคราะห์ ดู เหน เชน
 การ ผิด กฎหมาย แด เชน การ เลี้ย ทาง พระราช ไมตรี
 ด้วย นี้ แด พวก จีน ถูก จีน เจ็ด บ่าบ่า ก็ ดี จึง มี
 ความ เกรง กลัว ให้ มาก แต่ พวก ไทย ไม่ ต้อง กลัว
 เพราะ เขา อยู่ใน บังคับ ไทย แด ไม่ ต้อง ผูก บี้ ด้วย อะ

๑ คำ ชม สรรเสริญ อะ

● ข้าพเจ้า ผู้รับ จดหมาย เหตุสยามไสมย ขอ แสดง ความ
 แก่ ท่าน ซึ่ง เป็น เจ้า ของ หนังสือ จดหมายเหตุสยามไสมย
 ๑ ด้วย ใน คราว นี้ ข้าพเจ้า ได้ รับ จดหมาย เหตุ สยาม
 ไสมย เล่ม ๒ แผ่น ที่ ๔ วัน พนม เดือน สิบ แรม สวม คำ เปน ที่
 ยินดี มาก เหน ว่า ถ้อย คำ ที่ กล่าว ใน คราว นี้ ที่ เปน
 ชาว ใน ก็ เปน คำ ดี ของ ผู้ ที่ สังเกต เหตุ การ มี ปัญญา
 เปน นักปราช กล่าว เปน คำ กลาง ทั้ง สิ้น ข้าพเจ้า ผู้ มี
 ทรัพย์ เกือบ ซ้ง ทรัพย์ ไว้ แล โปลึก ชมเฆง คน เปน
 คำ ไม่ ฉันทา เบียด เสียด สี่ ด้วย ความ หึง หวง อิจฉา
 ฤศยา ผู้ หนึ่ง ผู้ ไค คิด จะ ให้ มี คุณ เปน ประโยชน
 แล เปน คำ เตือน สติ ผู้ ที่ ประพฤคิ์ ด้ ชั่ว ทั่ว กัน ไป
 ด้วย ท่าน ผู้ ที่ กล่าว ดัง นี้ ใช้ ธุระ ของ ตัว เพราะ คิด
 ว่า เรียก ว่า หนังสือ พิมพ์ ทั่ว โลกย เปน ที่ เตือน ใจ คน
 ที่ จะ รักษา ราชการ แผ่นดิน แล พวก ราษฎร ที่ อยู่ใน
 แผ่นดิน ก็ บัด นี้ เมือง สยาม พัง คิด ให้ ความ เจริญ
 มี แก่ บ้าน เมือง เปน แต่ พระปัญญา บารมี ใน พระบาท สม
 เเดจ พระเจ้า อยู่ ทั่ว ทรง พระ อุตสาห ทรง คิด ขึ้น ใน ชั้น
 นี้ แต่ ด้วย พระปัญญา บารมี แล ประกอบ พระบรม วงษา นุวงษ
 เท้า นั้น ความ อุดหนุน อื่น ๆ ยัง หา มี ไม่ แต่ ท่าน
 ข้าง ฝ่าย ข้า ราชการ ที่ เปน ผู้ ใหญ่ ๆ ดู ท่าน เนือย ไซ
 เหมือน เวลา ท่าน นอน หลับ อยู่ ก่อน เดียว นี้ ท่าน พัง
 จะ ตื่น ขึ้น ยัง หา ทน ที่ จะ ตกดู ทรง ตามี พระปัญญา โดย
 พระราช ประสงค์ ไม่ ข้าพเจ้า แน่ ใจ ว่า ท่าน เหล่า นั้น
 ก็ มี นำ ที่ เปน พนังงาน รักษา ราชการ ด้วย กัน ทั้ง นั้น
 ท่าน คง จะ นึก ได้ ว่า ตัว ท่าน เปน ผู้ ใหญ่ แล้ว ท่าน
 จะ ไม่ นอน หลับ หา ความ สบาย เหมือน ก่อนเลย ท่าน
 คง จะ ช่วย ผลของ พระเดชพระคุณ ใน ราชการ ของ พระบาท
 สมเดจพระเจ้า อยู่ ทั่ว ช่วย คิด ราชการ ตาม พระบาท สมเดจ
 พระเจ้า อยู่ ทั่ว การ สิ่ง ไค ที่ จะ เปน ความ เจริญ แก่ บ้าน
 เมือง ทั้ง นั้น คง จะ คิด ให้ มี ชื่อ เสียง ด้วย การ ทำ ความ ดี
 เท บาริ์ ไร เนิ แฉนกัน จะ เปน มงกค อก อยู่ อก บุก
 หลาน ของ ท่าน ต่อ ไป ข้าง หน้า ท่าน ก็ คง จะ คิด ถึง

ตัว ว่า อายุศม์ ท่าน ก็ ล่วง มา ที่ ฆวน บริบูรณ์ อยู่ แต่ ก่อน
 เพียง อก แล้ว ท่าน ก็ คง จะ คิด รวบ สาม ระวาม สี่ ด้วย
 ประโยชน ที่ บาง ท่าน ไม่ เพียง อก จะ บำรุง รักษา ครอบ
 ครวี่ ท่าน คง จะ คิด ว่า ถ้า ท่าน อุตสาห รักษา ราชการ ไป
 ใน พระ บาท สมเดจ พระเจ้า อยู่ ทั่ว คง บำรุง ท่าน ไท
 เพียง อก เปน แน่ หนัก แรง คง หนัก ท้อง ถ้า ท่าน ทั้ง
 หลาย คิด ได้ เช่น นี้ ไม่ ต้อง วิตก เลย ขรรณ ของ พระ
 ตรีส สังสอน ที่ เปน คำ ย่อ ว่า กุสลา ขรรมา แล อื่น ๆ
 ก็ มี อยู่ หลาย อย่าง ถ้า ท่าน ผู้ ไค ทราบ จง คำ ริ ตรี ทรง
 ว่า คำ ที่ กล่าว นี้ กล่าว จะ ให้ มี คุณ ฤ มี โทษ ครั้น
 จะ ตก เตือน สติ ท่าน ก็ ใช้ ที่ ครั้น จะ นิง เสียด ประโยชน
 ที่ จะ เจริญ ก็ จะ ไม่ เจริญ ด้วย ความ ไม่ พร้อม เพรียง
 ชัด ขึ้น เหนียว รัง อยู่ จึง ฝ่ ฝื่อ แก่ ท่าน มา ใน หนังสือ
 จดหมาย เหตุ สยาม ไสมย ของ ท่าน เปน ของ กลาง
 ซึ่ง คน ใน ประเทศ ยุโรป รักษา ความ เจริญ ให้ มี แก่
 บ้าน เมือง มา ไค อะ

๑ จะ กล่าว ต่อ ไป ใน ชาว ไทโรเลข นอก ว่า ประเทศ ฝรั่ง
 เสค กรุง ลันตัน วัน พนม เดือน เก้า แรม สิบเอ็ด คำ มี
 ผู้ บิด หนังสือ ตลอด เมือง ปารีศ ว่า ชอบ ใช้ กัน กับ ลุย
 พิธิบ ที่ สอง อีก ข้อ หนึ่ง ว่า กรุง ลันตัน เดือน เก้า แรม
 สิบ คำ มี หนังสือ เซอกูลา ลง ชื่อ ข้าง ท้าย ว่า พิธิบ
 กอนต์ ตะ ปารีศ มี หนังสือ ไป ถึง สมเดจ พระเจ้า ประเทศ
 ยุโรป ทุก องค์ ทั้ง สิ้น แจง ความ กอนต์ จำบอด ถึง แก่
 กรม แล อะ

๑ ข้าพเจ้า ขอ ชัก เหตุ ให้ เหน ว่า หนังสือ พิมพ์ ที่
 ต้อง เสียดเงิน ชื่อ ทั่ว โลกย ด้วย ประโยชน อะไร ประ
 โยชน จะ ได้ รู้ เหตุ การ ต่าง ๆ จะ ได้ มี ปัญญา ตรีภ ทรง
 เหตุ การ ข้าง หน้า ได้ ว่า เวลา นี้ ใน เมือง ฝรั่งเสค คน
 ที่ เปน คน สอง จำพวก แต่ ก่อน มี เจ้า กลับ มิ มี
 เจ้า เปน ธิบลิค ไป คราว หนึ่ง แต่ นี้ ต่อ ไป ดู เหมือน
 จำพวก ที่ หนีถือ เจ้า มี กำลัง ขึ้น อีก จะ ทำ ให้ ธิบลิค
 กลับ ให้ มี เจ้า ขึ้น อีก เพราะ ด้วย ความ เหน ของ คน
 สอง จำพวก ผลัด เปลี่ยน เปน คณะ เปน คราว ก็ นี้ และ
 เปน ของ ไม่ ย้ง ยืน กลับ ไป กลับ มา อยู่ ดัง นี้ จะ มา ถือ
 ว่า เปน ของ เทียง อยู่ อย่าง เดียว ไม่ ได้ ถ้า ผู้ ไค
 ถือ ว่า เปน ของ เทียง แล้ว ก็ จะ ต้อง เปน คน ขึ้น โอวาท
 ของ พระสมณะโคตม ก็ อาจ ทำ ให้ กิน ไม่ ได้ นอน ไม่
 หลับ เกิด ทุกข ภาคาญ ขึ้น ใน ร่าง กาย หา ต้อง การ ไม่
 ขรรณตา เปน คน อยู่ บ้าน เมือง เดียว กัน ต้น หนีถือ อย่าง
 ไร ปลาย ก็ จะ ต้อง หนีถือ ดัง นั้น เหมือน ประวา ประวา
 ว่า ปลุก เรือน ผิด คิด จน เรือน ทลาย ปลุก เรือน ต้อง
 ความ ใจ ผู้ อยู่ คำ เตือน สติ ที่ เปน คำ บำรุง ประวา กล่าว ไว้
 ครั้น นี้ พวง จะ เสนอ ธิบลิค สอง คน ครั้น นี้
 เจริญ ทั่ว กัน ไม่ เทอญ

๑. ว่า ด้วยเรื่อง เมือง ฝรั่งเศส นั้น มีความ ปรากฏ
 อยาก จะ พัง รั้ว ที่ นั้น กล่าว ข้าง ต้น อีก ต่อ ไป คือ เรื่อง
 ลุย ฟลิป ที่ สอง กับ นั้น ขอ ให้ ความ สรรเสริญ จดหมาย เหตุ
 สยาม ไสย ของ ท่าน ใน คราว นี้ ถ้า ได้ เป็น คำ กลาง
 อย่าง คราว นี้ ก็ จะ ได้ เป็น คำ ตี บัง เกิด มี ขึ้น กับ บ้าน
 เมือง แต่ ขอ ท่าน จง ระวัง อย่า ให้ มี ความ เกะ ะ ชื่น
 ทั้ง หนังสือ ฝาก ไป สำนึก ให้ เจ็บ แสบ ด้วย คำ มุขาวาท แล
 อิงดา ฤศยา ทว ความ ใส ความ เช่น นั้น ฝ่าย บุรุษ ไป สำนึก
 ก็มี ได้ รั้ว เรื่อง แต่ ต้อง นำ คำ ที่ ชั่วร้าย ตาม หน้า
 ที่ พนักงาน ไป สัก ให้ คน ต่าง ๆ ทั้ง นั้น เลย ประ
 โยชน ก็ จะ ได้ มี แก่ คน ทั่ว ไป และ ทั่ว ท่าน ด้วย เป็น
 อัน มาก ๖๖

๑. ชาว ไทโรเตช นอก ๖๖

คำ แลก เงิน ที่ เมือง สิงคโปร์
 ณ วัน ประทับ คดี เดือน สิบเอ็ด ขึ้น สาม คำ
 เงิน แบนกั ตันตัน ลี เดือน ๓ ซึง ๘ เปนช แล ห้า ส่วน
 ใน ส่วน แปร แห่ง เปนช หนึ่ง
 เงิน ไปรเวศ ตาม เดือน ๓ ซึง ๘ เปนช
 คำ ซอววิน ทอง คำ ถึง ๕ เหรียญ ๖๕ เซนต์

เกาะ ออคเตวเลีย

๑. กรุง ลันตัน วัน ศุกร เดือน สิบ แรม ห้า คำ กอโลนี
 ทั้ง สิบ ที่ เกาะ นั้น แล เคียง กัน จะ ชุมนุม พว้อม กัน ทา
 รือ ปดุกษา กัน ให้ เข้า สัญญา กัน เพื่อ จะ เอา เกาะ
 นุคินี แล เกาะ อื่น ๆ เปน ประเทศ เดียวกัน กับ ประเทศ
 ของ เขา ที่ เกาะ ออคเตวเลีย มี ความ ไม่ เต็ม ใจ เปน
 อัน มาก ด้วย เจ้าพนักงาน ที่ ออฟฟิศ สำเร็จ ราชการ ข้าง กอโลนี
 ไม่ อนุญาต ให้ เขา เกาะ เหล่า นั้น ขึ้น เปน ประเทศ
 เดียว กัน กับ ประเทศ ของ เขา ๖๗

ประเทศ ออคเตวเลีย

๑. กรุง ลันตัน วัน อาทิตย์ เดือน สิบ แรม เจ็ด คำ คน
 ชาว ลวน ชาว นา ๖๐๐ คน ได้ ชุมนุม กัน ที่ เมือง ฟากะ
 ซิวาซ ขอ ให้ ประเทศ ไกอราเคีย แยก ออก เปน ต่าง
 ทาก กัน กับ ประเทศ ซังแคร์ พวก ทหาร ต้อง จับ ให้ พวก ทำ
 วน รวญ นั้น กระจาย ไป คน ล้ม ฐาน ถูก อาวุธ หลาย ๖๘
 เกาะ โอ เออแลนดี

๑. แขวง หลาย แขวง ใน ตำบล มะโย ตำบล กลาวี
 แล ตำบล ลิมริก ตก อยู่ ใน คำ หมาย ประกาศ จึง ต้อง
 เพิ่ม เต็ม พวก กอนชระเขต หลาย คน สำหรับ รักษา การ
 บ้าน เมือง ให้ ราบ สงบ ก็ เข้า ๖๙

ประเทศ ฝรั่งเศส แล ประเทศ จีน

๑. กรุง ลันตัน วัน จันทร์ เดือน สิบ แรม แปด คำ เพราะ
 ๑. กอนชระเขต ฝรั่งเศส หนังสือ จดหมาย เหตุ ฝรั่งเศส

ซัด ชาว ยู กัน นัก ชวน ให้ เพิ่ม เต็ม พล รบ ไร่ ไป
 ประเทศ ตอนกวิน ยิ่ง มาก ขึ้น ๖๕

เกาะ มะตะตาศการ

๑. กรุง ลันตัน วัน อังคาร เดือน สิบ แรม เก้า คำ มี
 ชาว แต่ เกาะ นั้น ว่า พวก โสวา ได้ ซึง คั้น เอา ตำบล
 หลาย ตำบล ข้าง ทิศ พายับ มา ได้ วั่น แต่ เมือง มะยุงคะ
 การ เข้า กัน คือ ออก ไตรรมาเยนิน อะไลแอนซ

๑. กรุง ลันตัน วัน เสาร์ เดือน สิบ ขึ้น เจ็ด คำ ความ เป็น
 อัน แจ้ง ออก แล้ว ว่า ประเทศ รุมาเนีย ได้ สัญญา กัน กับ
 ประเทศ ออคเตวเลีย แล เยอรมนี แล ได้ เข้า สัญญา เช่น เดียว กัน
 กับ ประเทศ อิตาลี ๖๖

ประเทศ ตอนกวิน

๑. กรุง ลันตัน วัน พุธ เดือน สิบ แรม สิบ คำ หนังสือ
 จดหมาย เหตุ ฝรั่งเศส เต็มปรี ว่า เพราะ กัดัง ฝั่ง
 ของ อังกริช พวก จีน ได้ ขอ ให้ ฝรั่งเศส เอา ประ
 เทศ อะหมั เปน เมือง ขึ้น กระทั่ง ถึง แม่ น้ำ แดง ที่ เหลือ
 แห่ง ประเทศ ตอนกวิน นั้น ให้ เอา ไว้ เปน เมือง ขึ้น แม่
 น้ำ แดง ให้ เปน ทาง สำหรับ ประเทศ ทั่ว หลาย จะ ได้ อ้า
 ไครย ฝ่าย ฝรั่งเศส ถ้า เขา จะ เอา เขต ปราก แม่ น้ำ
 นน ทง ดัน ๖๗

๑. แม่ทัพ ฝรั่งเศส เยนวัน บูเอ ที่ เปน แม่ทัพ บัง
 คับ พล รบ ทั้ง ดัน ที่ เมือง ญวน แล ประเทศ ตอนกวิน
 เดิน สาร กำปั่น ไฟ เยมนะ กลับ ไป เมือง ฝรั่งเศส แล้ว
 เขา ลือ กัน ว่า เพราะ ไม่ เหน พร้อม กัน กับ มงเซอ ฮาแมนต์
 ท่าน เจ้า เมือง ฝรั่งเศส ที่ ประเทศ ตอนกวิน ๖๘

๑. กรุง ลันตัน วัน ศุกร เดือน สิบเอ็ด ขึ้น สิบ สอง คำ
 มี คำ ลือ กัน ว่า คอเวินแมนต จีน ไม่ รับ ไม่ ยอม
 ตาม คอเวินแมนต ฝรั่งเศส จะ ให้ ยอม นั้น ๖๙

เกาะ มะตะตาศการ

๑. กรุง ลันตัน วัน อาทิตย์ เดือน สิบ แรม สิบ ลี คำ มี
 คอ.ขอ ครั้น ถึง กรุง ลันตัน มี คน เปน อัน มา ตอน รับ
 มีศเตอ ขอ จึง ถ้า ให้ เขา พัง ด้วย การ ที่ ฝรั่งเศส ทำ
 แก่ ตัว ที่ เกาะ มะตะตาศการ หนังสือ พิมพ์ ที่ ตันตัน
 ร้อง ให้ ขอ มี การ แก่ ๖๖

สมเด็จพระเจ้า ประเทศ สเปน

๑. กรุง ลันตัน วัน จันทร์ เดือน สิบ แรม สิบ ห้า คำ ที่
 ปาร์ก พวก ฝรั่งเศส ให้ ร้อง กระทำ ยาบ ข้ำ เพราะ
 สมเด็จพระเจ้า สเปน ได้ รับ ตำแหน่ง เปน กอโลเนต กอง
 ทัพ เรยแมนต์ ที่ เรียก ซะตราซเมิก ยู แตนช มงเซอ
 เกรวี มี คำ ขอ ออไทยโทษ แต่ พวก สเปน ที่ กรุง
 มะกรีต เคื่อง เตม แก่ ๖๗

ประเทศ สเปน

๑. กรุง ลันตัน วัน อังคาร เดือน สิบ แรม สิบ ห้า คำ
 ที่ กรุง มะกรีต มี การ ดำรง ความ เคื่อง ฝรั่งเศส ที่

สำนัก ของ ราชทูต ฝรั่งเศส ต้อง มี ทหาร บัง คั้น รักษา ไว้

คำ เตือน สติ

๑ คน อัน ไม่ ดู ข้าง หน้า คง ถอย ไป ข้าง หลัง ๑ ไม่ มี ใคร
 เปน คน จน เว้น แต่ คน ที่ พระเจ้า บัดเศส ไม่ รับ แล้ว ะ
 ● จะ เข้า นอน ทั้ง หิว อืด ดี กว่า ที่ จะ เปน นี้ ะ ๑ เมื่อ
 ตัน ไม่ ล้ม แล้ว ๑ ต่าง คน ต่าง ถือ ขวาน จึง เข้า หา
 ๑ ไป ทาง อ้อม ดี กว่า ที่ จะ ตก หลุม ๑ เถววัน
 มัก เปน ตัน อ่อน แต่ มัก ใช้ มัด ไม่ อื่น ๆ ะ
 ๑ การ ที่ ตัว เอง ทำ ได้ อย่า มอบ ไว้ ให้ ผู้ อื่น ะ
 ๑ ของ ทั้งปวง มี ตัน มี ปลาย เว้น แต่ พระ เจ้า
 ๑ ถ้า จับ ทำ ดี ข้าง ตัน ข้าง ปลาย คง ดี ดี อย ๑ คน
 เกียจ คร้าน เปน พี ของ คน ขอ ทาน ๑ คน ใจ เรว มือ
 ใจ คง ไม่ คลอด ความ ลำบาก ๑ ถ้า ประทุ เบ็ด สุนัข คง
 เข้า ๑ คำ ข้าง หน้า คำ หนึ่ง ดี กว่า คำ ข้าง หลัง สอง คำ
 ๑ คน คา บอด ไม่ ควร จะ ใช้ เลือก ศรี ๑ ของ ทุก
 สิ่ง อัน มี ศรี แสง มี ไซ้ ทอง คำ ๑ ลูก จ้าง ไม่ ดี จะ
 เปน นาย ดี ไม่ ได้ ๑ ความ จริง เปน สัตยา ใหญ่ ภอ คน
 ทัว กัน มา อาไศรย ยืน ได้ ๑ คน ที่ ใจ ใหญ่ คำ มาก
 กว่า คน ที่ ใจ พระเจ้า ๑ กาลอะคิด ล่วง ไป แล้ว ข้าง
 หน้า ยัง ไม่ มา ถึง แต่ บัด นี้ อยู่ ที่ ไหน เถ่า ๑ คน ชั่ว
 มาก ดีก เท่า ไร คง มี ความ ดี บ้าง ๑ หา มี ใคร เปน คน
 ดี ที่ จะ ยิง ดี ขึ้น ไม่ ได้ ๑ ใบไม้ อัน หล่น กระ ชิบเดือน
 คน เปน ๑ จง รักษา ความ ดี ไว้ กับ ภรรยา กับ ท้อง กับ
 ใจ ของ ตัว ๑ คน ที่ อยากร ให้ คน อื่น ธรรม เดิม ตัว เปน
 คน อัน ไม่ ล้ม จะ ธรรม เดิม ๑ การ ดี กว่า ถ้อย คำ ๑ ตัว
 พึ่ง คง เกบ หน้า พึ่ง แต่ ดอก ทุก พรรณ ๑ ใจ ร้าย ดุ ยา
 พิศม์ แต่ ดอก หวาน ดี ทา ดอก ๑ คน ที่ ประมาท
 เวลา ๆ คง ประมาท เขา ๑ ความ รู้ แด การ ประนิบัติ พระเจ้า
 ด้วย ชื่อ ตรง เปน ปีก ที่ เรา อาไศรย บิน สู ธรรม ได้
 ● ดอก กุหลาบ งาม หอม งาม ที่ คั้น มี นาม
 แหม่ม นก ๑ ขาด ทุน ด้วย การ ชื่อ ดี ธิว่า ทำ ไร
 อัน ได้ ด้วย การ โกง ๑ เพราะ แบบ ชั่ว มี ไม่ เปน
 เหตุ ที่ เรา จะ เอา เยี่ยง อย่าง ๑ เวียบ ร้อย เปน พระ ที่ หนึ่ง
 แห่ง ความ ฉลาด ๑ การ ล้อ การ เว้น มี คุณ เปน อัน
 มาก ๑ เคย ประพฤติ อย่าง ไร คง ตาย อย่าง นั้น ๑ ตัน
 ล้ม ที่ ไหน คง อยู่ ขา ที่ ๑ เมื่อ ได้ จง เกบ ไว้ เพื่อ
 คราว แก่ คราว อุด ๑ พัน เข้า แต่ น้อย ๆ ตัน ใหญ่ คง ล้ม
 ทน ไม่ ไหว ๑ เมื่อ บัญญัติ ครอง ความ ปราถนา คง ตาม
 ● เมื่อ ความ ปราถนา บังคับ ฤง เงิน ต้อง ออก ใช้
 ● ที่ คลอง ดึก หน้า โหล เจียบ ๑ ที่ คลอง ดิน หน้า
 โหล มัก มี เตียง คี ๑ เมื่อ ระวัง ความ ปราถนา ให้

โจร กรรม

๑ ณ วัน จันทร์ เดือน สิบเอ็ด ขึ้น เจ็ด คำ เวลา กลาง
 คืน มี โจร ผู้ ร้าย ปีน ขึ้น เข้า ตึก นาย ห้าง แรม เซ แอน
 โก ตัก เอา ของ ต่าง ๆ ไป ได้ คือ ๑
 ● หนังสือ ปาติคอย ตึกเชอนแนร์ ใบ ปก น่น หน้า
 บิด หนังสือ วัว - แผล คำ สยาม เปน ภาษา ละติน ภาษา
 ฝรั่งเศส แด ภาษา อังกริช ด้วย ๑
 ● หนังสือ ฝรั่งเศส อย่าง อื่น ประมาณ สัก สิบ สอง เล่ม
 เปน หนังสือ แปล คำ บ้าง เปน หนังสือ แครมา บ้าง คำ
 หรับ จะ หัก เวียน ภาษา ฝรั่งเศส ภาษา เยอรมน แด ภาษา
 จีน ๑
 ● ภาณ เงิน สำหรับ ไล่ บัหรี อย่าง ไทย กา หน้า ซา
 แด ซาม ไล่ น้ำ ศาล เปน ของ กาไหล หมวก ทั้ง ดั้น
 อัน ติด เครื่อง ไล่ หมวก ที่ ตัก เอา ไป นั้น ประมาณ
 สัก หก สัก เจ็ด หมวก ๑
 ● ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ใด จะ ช่วย ให้ ได้ ตัว ะโมย ฤา
 ของ คั้น มีคเคอ แรม เซ อยู่ หน้า พลับพลา สูง จะ ให้
 บำเหน็จ ควร แก่ การ (ห ๑) (วัน แรม เดือน สิบเอ็ด)

ของ จะ ขาย

๑ หนังสือ แปล คำ จีน เปน สำเนียง ภาษา เตยจิว ซึ่ง
 เปน ภาษา ที่ จีน เปน อัน มาก เคย ใช้ เคย พุด ตลอดจน
 ประเทศ สยาม ราคา เล่ม ละ ห้า บาท ท่าน ทั่ว หาด
 อัน อยากร ชื่อ ใช้ ไป ชื่อ เอา แต่ หมอ ดั้น บ้าน อยู่
 หลัง ตึก กงซุด ไปตุเกษ เกิด (จ ห) วัน แรม เดือน
 สิบเอ็ด ๑

ช่าง แซ่ ของ

๑ ข้าพเจ้า นาย หนู เปน ผู้ รับ จ้าง แซ่ สิ่ง ของ เครื่อง
 รูปพรรณ ต่าง ๆ คือ แซ่ ถ้วย แก้ว ไม้ แซ่ สิ่งกะลี้ ตีบุก
 เหล็ก แซ่ ทอง เหลือง ทอง แดง ทอง ชาว ทอง ลง หิน
 ฤา สิ่ง ของ เครื่อง รูปพรรณ ต่าง ๆ ที่ แซ่ มา แต่ ยุโรป
 ฤา ประเทศ อื่น ๆ ที่ ตก เดี่ย ไม่ งาม เหมือน อย่าง
 เดิม นั้น ข้าพเจ้า จะ รับ ทำ ให้ เปน นาค เปน ทอง เปน
 เงิน เหมือน อย่าง เดิม แด จะ ให้ เกดถึง เกดตา เปน เจา
 งาม เสมอ อย่าง เยอรมน ที่ มา แต่ ยุโรป ฤา ประเทศ
 อื่น ๆ ให้ สม กับ ความ ปราถนา ของ ท่าน โดย งาม ดี
 แด เร็ว แด จะ คิด ราคา ให้ ถูก ต่ำ กว่า ที่ มา แต่
 ยุโรป ฤา ประเทศ อื่น ๆ ไม่ ให้ เหลือ เกิน ภอ ส้มควรว
 กับ ผู้ ที่ จ้าง แซ่ นั้น ถ้า ท่าน ผู้ หนึ่ง ผู้ใด จะ มา จ้าง
 แซ่ ขอ เชิญ ท่าน มา ที่ บ้าน ข้าพเจ้า ได้ ตั้ง ที่ แซ่
 อยู่ ที่ ตึก ริม ตึก ไปรษณีย์ ข้าง บน ขึ้น มา ถ้า ว่า ราคา
 ตก ลง กัน แล้ว ข้าพเจ้า จะ รับ ทำ ให้ ได้ โดย เร็ว
 แด ความ มา ทั้ง แต่ ณ วัน พนม เดือน สิบเอ็ด แรม คำ

๑ จดหมาย เหตุ สยาม ไสย

๑ เจ้า ของ หนังสือ สยาม ไสย มี ความ ปรากฏ จะ ให้ ออก สอง อย่าง อย่าง หนึ่ง จะ ให้ ออก ทุก วัน เว้น แต่ วัน อาทิตย์ อีก อย่าง หนึ่ง ให้ ออก เจ็ด วัน ครั้ง หนึ่ง เสมอ มี ให้ ชาติ เมื่อ คน ทั้ง ปวง ตั้ง ใจ ซื่อ เป็น อัน มาก คง สำ ไร้ง การ คง ได้ อ่าน หนังสือ จดหมาย เหตุ ราคา ถูก ๆ ด้วย แต่ บัด นี้ จะ ออก จดหมาย เหตุ สยาม ไสย นี้ เดือน ละ สอง คราว ไป ก่อน

ราคา

๑ สยาม ไสย ที่ จะ ออก พลัง เดือน ละ ๒ หน นั้น จะ ขาย ปลีก ฉบับ ละ สลึง

๑ ถ้า รับ เอา ตลอด ปี แล้ว ใช้ เงิน ส่วง นำ ราคา ปี ละ สาม บาท คือ ยี่

สิษ ทก ฉบับ ถ้า มา รับ ไป จาก โรง พิมพ์ ถ้า จะ ให้ ส่ง ถึง บ้าน อาไศรย ไปรษณีย์ ต้อง เสีย ปี ละ สาม บาท สลึง เพียง สอง อัฐ

๑ คำ บอก ถึง ห้าง ขาย ของ ถึง การ เลี้ยง แล ของ ซึ่ง จะ ขาย นั้น ๆ บอก ความ ของ คน ซึ่ง จะ ทำ การ ๆ แจ้ง ความ ต้อง การ ของ ตัว จะ คิด คำ ลง ตาม ว่า แล้ว นั้น

๑ ถ้า คน จะ เข้า กัน ซื่อ ถึง ทก ฉบับ จะ คิด เอา แต่ คำ ห้า ฉบับ คือ จะ ยก ให้ หนึ่ง ใน ทก

๑ จดหมาย เหตุ นี้ เจ้า ของ จะ ส่ง แต่ เพียง เป็น แห่ง ๆ ผู้ซื้อ ต้อง ไป รับ ใน ตำบล ต่าง ๆ ซึ่ง จะ หมาย ไว้ นั้น

๑ ที่ บ้าน แม่ เปรม ที่ วัด เกาะ แห่ง หนึ่ง

๑ ที่ แพ นาย เทพ ตรง ซ้ำม ปาก คลอง บางหลวง ที่ ชาย เคือง แก้ว แห่ง หนึ่ง

๑ ที่ โรง พิมพ์ บาง คอแหลม แห่ง หนึ่ง

๑ จะ ส่ง ทาง ไปรษณีย์ ถึง บ้าน ถ้า

ผู้ซื้อ หนังสือ นี้ ต้อง เสีย เงิน ค่า หนังสือ ค่า ไปรษณีย์ เสีย ก่อน จึง จะ ส่ง ทาง นั้น ได้ แต่ ต้อง บอก ชื่อ ตำบล บ้าน ถนน แล คลอง นัมเบอ ที่ อยู่ นั้น ให้ แน่ ด้วย

๑ เพราะ คน ที่ ซื้อ อ่าน นั้น มาก เจ้า ของ รับ ส่ง ทุก แห่ง ไม่ได้ จะ ส่ง เป็น แห่ง ๆ ไป พลัง ให้ ผู้ซื้อ นั้น ไป รับ ทุก คราว ออก ณะ ตำบล อัน อยู่ ใกล้ เคียง บ้าน ผู้ซื้อ นั้น เกิด หนังสือ นี้ จะ ออก วัน พุธ แรก ทั้ง ซ้าง ขึ้น ซ้าง แรม ทุก เดือน เมื่อ จัด ส่ง ถึง ตำบล อื่น แล้ว จะ บอก ให้ รับ ด้วย

๑ หนังสือ ต่าง ๆ อัน มี ขาย ที่ โรง พิมพ์ บางคอแหลม

๑ มี หนังสือ เป็น เรื่อง พระเชษฐา ศาสนา แด หนังสือ ต่าง ๆ สำหรับ ตอน เด็ก ให้ อ่าน หนังสือ ไท แด หนังสือ อังกฤษ ออก มี หนังสือ สำหรับ ตอน วิชา กิจเดช ตอน ให้ รับ คำ รา คา แด มี หนังสือ สำหรับ ตอน ใจ ให้ รับ ขนบ ขรรณนิยม จะ ใ้ ไป คน เรียบร้อย แด จะ ใ้ ไป คน แข่ง หนังสือ เป็น เรื่อง รวด เป็น บทกลอน หนังสือ อ่าน เด่น ที่มี มาก หลาย อย่าง หนังสือ ต่าง ๆ นั้น คือ

๑ กชกกา ปดมกกา ไท กากับ สุนัข แด นก ขาง กากี้ คำ ฉันท์ แด คำ กลอน กฤษณา ตอน น้อย ขันช นิภังคินี คำ ราชา เกดัก พระ คริษวางษ กาม มัทธาย แด ตามโยฮัน เป็น เมือง ใน พระคำภีร์ พระเชษฐา ศาสนา จันกะ ไควบ จินคามณี พระชาฉิกกัน ชูบดัง คำ ราชา คำ รา กิจเดช อย่างใหม่ กิพลิงวาด นิราศเกาะ งาน นิราศเมือง แกลง นิราศ ไควราช นิราศอดาง นิราศรม คตกร นิราศวัดเจ้าฟ้า นิราศเดือน

นิราศนรินทร์ นิราศพระบาท นิราศ พระยงม นิราศเมืองเพชร นิราศ อีเหนากับนิราศภูเขาทอง นกกระ จาบ เบญจมาศทอง ปดม มาตา อัง กฤช บุจนา แด วิสัยนา ใน ตำสนาแท้ จริง เพ็ชมงกุฎ พระอโยมณี พระ สมุท ราชาธิราช มงคตปิณี แด เปน สุภาสิค ดยณ หมิง มายา สักวี ดักษณวงษ สวัสดิรักษา บัญญัติ พระ ร่วง ภาตต์ ตอน น้อย ดักษณ ภรรยา เจ็ดสถาน กฤษณา ตอน น้อย ดักษณ บุคร ตำม สถาน วงษศวรรค์ เสดภา คื่อ ขุนช้าง ขุนแผน สิงไกรภพ สังข ทอง คื่อ เจ้าเงาะ สิบสอง เหลี่ยม สุภาสิค ต่าง ๆ คื่อ โดกนิคย ขงขู มงคตปิณี แด สุภาสิค ดยณ หมิง แม่ ม่าย ตอน ลูก สุภาสิค ตอน เด็ก สุภาสิค พระร่วง สุภาสิค โดดง สมุท จะ หัก อังกฤษ อุณเรท อีเหนา รามเกียรติ

๑ หนังสือ ภาษาสยามต่าง ๆ มี ขาย ที่ โรง พิมพ์ บางคอแหลม นี้ เมื่อ ขาย ปลีก มี ราคา ที่ พิมพ์ ใน หนังสือ ทุก ๆ เล่ม ขรรณนิยม นั้น คื่อ ว่า ถ้า สมุท ไท เล่ม ๑ เป็น อักษร พิมพ์ เด็ก กิจเดช ราคา เล่ม ละ สลึง ถ้า รวม สี่ เล่ม ไป ปก อ่อน เล่ม ละ บาท ถ้า เป็น อักษร พิมพ์ ใหญ่ กิจเดช ราคา เล่ม ละ สลึง เพียง ถ้า รวม สี่ เล่ม ไป ปก อ่อน เล่ม ละ หก สลึง ถ้า ไป ปก แขง กิจ ราคา ไป ปก อ่อน เล่ม ละ บาท ถ้า ทำน ทั้ง หลาย จะ ซื้อ หนังสือ ที่ ละ มาก ๆ าบ ทุก เรื่อง ที่มี ใน โรง พิมพ์ ๆ ถ้า ถูก คำ ฉานิช จะ ซื้อ ที่ ละ มาก ๆ สำหรับ จะ ทั้ง โรง ขาย หนังสือ จะ ตก ราคา รับ ยี่สิบ มาก จะ คิด เอา แต่ รับ มาก ถ้า ไม่ ถึง เพียง นี้ จะ คิด ว่า ซื้อ ปลีก กัน ก็ คง ขาย ตาม ราคา ปลีก อัน บอก ไว้ ใน หนังสือ ทุก ๆ เล่ม นั้น แด ถ้า จะ มา ซื้อ หนังสือ ที่ โรง พิมพ์ นี้ ต้อง ไป รับ ของ เรือ ไม่ ได้ ส่ง หนึ่ ไป เป็น อัน ชาติ